

Notulae ad floram Sloveniae

Erigeron karvinskianus DC.**Subspontano uspevanje v Zgornjem Posočju, novost za eksotično floro Julijskih Alp****Subspontaneous thriving in the Upper Soča Valley, novelty of the exotic flora of the Julian Alps**

9848/2 (UTM 33TVM01) Slovenija: Primorska, Zgornje Posočje, Poljubinj, zid, ob cesti Poljubinj-Ljubinj, na desnem bregu Godiče, blizu mostu čez ta potok. Leg. et det. I. & L. Dakskobler, 16.10. 2021, fitocenološki popis I. Dakskobler, 23. 10. 2021, herbarij LJS in fotografije avtorjev.

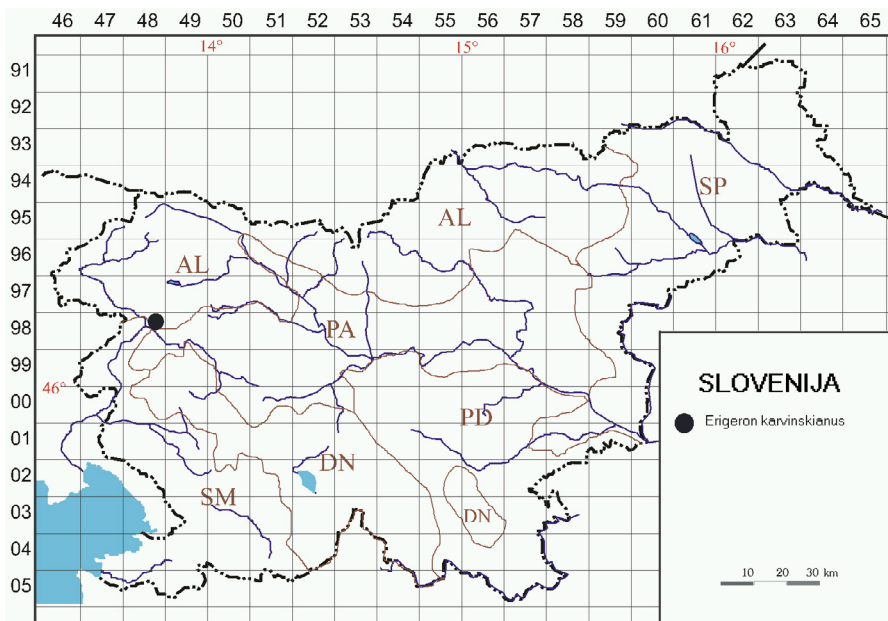
Erigeron karvinskianus (sinonim *Erigeron mucronatus* DC., mehiška suholetnica, latinskoameriška suholetnica, vrtni uročnik) je srednjeameriška trajnica, naravno razširjena od južne Mehike do Paname. Subspontano se pojavlja že v precejšnjem delu sveta in jo lahko štejemo za subkozmpolitsko vrsto (JASPRICA & KOVAČIĆ 2013: 206, POLDINI 2009: 573). V Alpah subspontano uspeva predvsem v njegovih južno- in jugozahodnih pokrajinah, največ v združbah zidov iz reda *Parietarialia judaicae* – AESCHIMANN et al. (2004: 436). Za sosednjo Furlanijo Julijsko krajino jo je kot subspontano vrsto prvi navedel POLDINI (1991: 336, 2009: 274), z dvema nahajališčema ob Jadranski obali: Miramar pri Grljanu in Sesljan. V tej deželi je zdaj znanih že več nahajališč (skupno v 12 kvadrantih srednjeevropskega kartiranja flore), vendar nobeno ni v prigorju Julijskih Alp, pač pa so nekatera v prigorju Karnijskih Alp (Martini, in litt.). Na Hrvaškem sta jo kot subspontano vrsto prva opazila JASPRICA in KOVAČIĆ (2013) na zidovih v Dubrovniku, in sestoje, kjer uspeva, uvrstila v asociacijo *Linario-Erigeronetum mucronati* Segal 1969. V Istri jo ROTTENSTEINER (2014) navaja kot zelo redko (le okolica Trsta), tudi drugod na Hrvaškem, razen v Dubrovniku, ni podatkov o njenem subspontanem uspevanju (NIKOLIĆ 2021). V Sloveniji jo gojijo in prodajajo vrtnarji kot okrasno rastlino, ne poznamo pa objav o subspontanem širjenju v (pol)naravne rastlinske združbe.

Nahajališče v Poljubinju (sliki 1, 2) opazujemo že nekaj let, a podrobneje smo ga popisali šele jeseni 2021. Na okoli 50 m dolgem in 2,5 m visokem zidu se je mehiška suholetnica očitno naselila iz bližnjih vrtov in je na njem zdaj prevladujoča vrsta. Posamezne rastline smo našli tudi na drugi strani ceste, v razpokah med asfaltom in cestnim robom. Poleg nje imajo na zidu večje zastiranje samo še vrste *Sedum hispanicum*, *Asplenium ruta-muraria* in *Oxalis fontana* (slika 3 in preglednica 1). Popisani sestoj kaže določeno podobnost s sestoji asociacije *Asplenietum ruta-murariae-trichomanis* Kuhn 1937, toda glede na prevladujočo vrsto ga tja ne moremo uvrstiti. V primerjavi z dvema popisoma z zidov v Dubrovniku, ki sta ju objavila JASPRICA & KOVAČIĆ (ibid.), so z našim popisom skupne le vrste *Erigeron karvinskianus*, *Parietaria judaica* in *Ficus carica*. Vrste *Cymbalaria muralis* (*Linaria muralis*), po katerem se imenuje asociacija *Linario-Erigeronetum mucronati*, v našem popisu ni, a je razmeroma pogosta po nekaterih zidovih v okolici Tolmina, zato uvrstitev v to asociacijo ne moremo povsem izključiti. Vsekakor bo za ustrezno sintaksonomsko obravnavo potrebna analiza večjega števila popisov zidov v Posočju in širše, kar pa ni predmet tega kratkega članka.

Slika 1: Mehiška suholetnica (*Erigeron karvinskianus*) na zidu v Poljubnju. Foto: I. Dakskobler.

Figure 1: *Erigeron karvinskianus* on the wall at Poljubinj near Tolmin. Photo: I. Dakskobler.

Slika 2: Subspontano nahajališče mehiške suholetnice (*Erigeron karvinskianus*) v Poljubnju pri Tolminu na zemljevidu Slovenije (podatkovna baza FloVegSi – SELIŠKAR et al. 2003).

Figure 2: Subspontaneous locality of *Erigeron karvinskianus* in Poljubinj near Tolmin on the map of Slovenia (FloVegSi database – SELIŠKAR et al. 2003).

Slika 3: Združba zidov s prevladujočo mehiško suholetnico (*Erigeron karvinskianus*) v Poljubinju. Foto: I. Dakskobler.

Figure 3: Plant community of walls with dominant species *Erigeron karvinskianus* in Poljubinj near Tolmin. Photo: I. Dakskobler.

Menimo, da mehiška suholetnica za zdaj še ne sodi med invazivne tujerodne vrste. Tudi v Furlaniji Julijski krajini je niso uvrstili v to skupino (BUCCHERI et al. 2019), čeprav se tam število subspontanah nahajališč postopno povečuje. Pogostejše subspontano pojavljanje lahko pričakujemo tudi v Sloveniji, predvsem na zidovih v bolj urbanih okoljih s toplejšim podnebjem.

ZAHVALA

Prof. dr. Fabrizio Martini, Marko Pavlin, dr. Branko Vreš in neimenovani recenzent so s svojimi podatki, nasveti in popravki tehtno pripomogli k nastanku te notice.

LITERATURA

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 2 Gentianaceae-Orchidacea. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 1188 pp.
- BUCCHERI, M., F. BOSCUCCI, E. PELLEGRINI & F. MARTINI, 2019: La flora aliena nel Friuli Venezia Giulia. Alien Flora in Friuli Venezia Giulia. Gortania (Udine) 40 (2018): 7–78.

- JASPRICA, N. & S. KOVAČIĆ, 2013: *Erigeron karvinskianus* DC. and *Linario-Erigeronetum mucronati* Segal 1969, new plant and association in Croatia. Nat. Croat. (Zagreb) 22 (1) 205–209.
- NIKOLIĆ, T. (ur.), 2021: Rasprostranjenost *Erigeron karvinskianus* DC. u Hrvatskoj. Flora Croatica baza podataka (<http://hirc.botanic.hr/fcd>). Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu (datum iskanja: 26. 10. 2021).
- POLDINI, L., 1991: Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli-Venezia Giulia. Inventario floristico regionale. Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia & Università degli studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Udine, 898 pp.
- POLDINI, L., 2009: La diversità vegetale del Carso fra Trieste e Gorizia. Edizioni Goliardiche, Trieste, 732 pp.
- ROTTENSTEINER, W. K., 2014: Exkursionsflora für Istrien. Verlag des Naturwissenschaftlichen Vereins für Kärnten, Klagenfurt, 1014 pp.
- SELIŠKAR, T., B. VREŠ & A. SELIŠKAR 2003: FloVegSi 2.0. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.

Preglednica 1: Sestoj z vrsto *Erigeron karvinskianus* v Poljubinju

Table 1: Stand with *Erigeron karvinskianus* in Poljubinj

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1
Številka popisa v podatkovni bazi (Database number of relevé)		287288
Nadmorska višina v m (Elevation in m)		220
Lega (Aspect)		SSE
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		90
Matična podlaga (Parent material)		A
Tla (Soil)		Li
Kamnitost v % (Stoniness in %)		100
Zastiranje zeliščne plasti v % (Cover of herb layer in %)	E1	30
Zastiranje mahovne plasti v % (Cover of moss layer in %)	E0	5
Število vrst (Number of species)		15
Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	150
Datum popisa (Date of taking relevé)		16.10.2021
Koordinate (Coordinate) GKY (D-48)	m	404260
Koordinate (Coordinate) GKX (D-48)	m	5115848

Parietarietalia judaicae		
<i>Erigeron karvinskianus</i>	E1	3
<i>Asplenium ruta-muraria</i>	E1	1
<i>Asplenium trichomanes</i>	E1	+
<i>Parietaria judaica</i>	E1	+
<i>Ficus carica</i>	E2	+
Asplenetea trichomanis		
<i>Sedum hispanicum</i>	E1	1
Stellarietea mediae		
<i>Oxalis fontana</i>	E1	1
<i>Sonchus asper</i>	E1	+
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>	E1	+
<i>Digitaria sanguinalis</i>	E1	+
<i>Oxalis corniculata</i>	E1	r
<i>Setaria pumila</i>	E1	r
Querco-Fagetea		
<i>Clematis vitalba</i>	E1	+
Rhamno-Prunetea		
<i>Rubus fruticosus</i> agg.	E2	+
Mahovi (Mosses)		
<i>Tortella</i> sp.	E0	+

Legenda - Legend**A** apnenec - Limestone**Li** kamnišče - Lithosol